

Innhold

Forord	11
Introduksjon	13
Om denne boka	14
DEL 1 FORSKNINGSDESIGN	19
Kapittel 1	
Forskningsdesign – hva må du tenke på når du skal planlegge et forskningsprosjekt?	21
Marte Blikstad-Balas og Cecilie Pedersen Dalland	
Hva er et forskningsdesign?	21
Problemstillinger og forskningsspørsmål	24
Hva slags kontekst er problemstillingen innenfor?	28
Hva vil du oppnå med forskningen?	29
Ulike typer problemstillinger: beskrivende og forklarende	30
Problematiske problemstillinger: Hva bør du unngå?	31
Problemstillingen kan justeres underveis	35
Veien videre – fra forskningsspørsmål til utvalg	35
Troverdig forskning	43
Kapittel 2	
Mixed methods som forskningsdesign	47
Lisbeth M. Brevik og Nora Elise Hesby Mathé	
Del 1. Mixed methods – hva er det, og hvorfor bruke det?	47
Del 2. Teoretiske perspektiver på mixed methods	53

Del 3. Forskningsbaserte caser	56
Avsluttende kommentar	67
Kapittel 3	
Gjenbruk av kvalitative data i utdanningsforskning	71
Emilia Andersson-Bakken og Cecilie Pedersen Dalland	
Kvalitative data og gjenbruk	72
Utfordringer og fordeler ved gjenbruk av andres kvalitative data	73
Momenter du bør ta hensyn til hvis du skal gjenbruke kvalitative data	77
Eksempler på gjenbruk av data fra videostudien PISA+	80
Oppsummering	84
DEL 2 INNSAMLINGSMETODER OG DATAKILDER.....	89
Kapittel 4	
Intervjuer i klasseromsforskning	91
Sigrun Wessel Svenkerud	
Innledning	91
Intervjuer som datainnsamlingsmetode	91
Utfordringer med intervjuer	92
Å designe et intervju	94
Forskningsetikk	101
Kapittel 5	
Videostimulert intervju	105
Tuva Bjørkvold	
Innledning	105
Case: å skape behov for skriving	106
Design av videostimulerte intervjuer	107
Design av intervjusituasjonen	113
Intervjuguide	114
Datamateriale i videostimulerte intervjuer	118
Avslutning	120

Kapittel 6

Observasjon som metode i barnehage- og klasseromsforskning 125

Cecilie Pedersen Dalland, Elisabeth Bjørnstad og

Emilia Andersson-Bakken

Observasjon som forskningsmetode	125
Forhold som kan påvirke observasjonene	129
Observasjonsnotat	131
Forskningsetikk i observasjonsstudier	135
Fokus og utvalg for observasjonsstudien	139
Observasjonsstudier av barnehager og skoler	142
Bruk av observasjonsstudier i barnehageforskning: GoBaN-studien som eksempel	142
Systematisk observasjon – bruk av ECERS-R	143
Kvalitativ dybdestudie	145
Observasjon i skolen: et eksempel fra KriT- studien	147
Oppsummering	149

Kapittel 7

Video i klasseromsforskning 153

Marte Blikstad-Balas og Kirsti Klette

Innledning	153
Hva slags spørsmål kan besvares med video?	155
Video som vindu inn i klasserommet	156
Video som linse	159
Video som spill – å la informantene reflektere over egen praksis	161
Men hva med ulemper?	163
Avslutning	163

Kapittel 8

Spørreundersøkelser i utdanningsforskning 167

Tove Stjern Frønes og Andreas Pettersen

Hva kjennetegner spørreundersøkelse som forskningsmetode?	171
Steg 1: Planlegge – hva vil du finne ut om hvem?	176
Steg 2: Utvikle spørreskjemaet – hvordan skal du spørre?	179
Steg 3: Utvalg – hvem skal delta?	187
Steg 4: Datainnsamling – klar, ferdig, besvar!	190

Steg 5: Håndtere, beskrive og analysere data – hva fant du ut?	191
Steg 6: Beskrive og tolke resultater – hvilke slutninger trekker du?	200
Avsluttende kommentar	205
Kapittel 9	
Intervensjonsbegrepet i fire kvalitative forskningsdesign	209
Anne Kristine Øgreid	
Innledning	209
Hva er en intervensjon?	210
Etablering av analyseverktøy gjennom analyse av en konkret intervensjon	212
Analyse av intervensjonen i fire forskningsdesign	214
Intervensjonsbegrepet i aksjonsforskning	214
Intervensjonsbegrepet i aksjonslæring	218
Intervensjonsbegrepet i pedagogisk designforskning	222
Intervensjonsbegrepet i Learning Study	226
Diskusjon og metodiske implikasjoner	231
Kapittel 10	
Skjermopptak som forskningsmetode i og utenfor klasserommet	239
Ingrid Rodrick Beiler, Lisbeth M. Brevik og Torgeir Christiansen	
Skjermopptak: Hva er det, og hvorfor bruke det?	239
Skjermopptak som ledd i et overordnet forskningsdesign	240
Forskningsetiske vurderinger ved bruk av skjermopptak	243
To forskningsbaserte caser	244
Avsluttende kommentar	256
DEL 3 ANALYSEMETODER	261
Kapittel 11	
Analyse og kategorisering av videodata	263
Cecilie Pedersen Dalland og Silje Hølland	
Innledning	263
Ulike former for videodata	264

Bruken av videodata og intersubjektiv enighet	265
Koding	268
To studier – koding og analysering av videodata	270
Oppsummering	281
Kapittel 12	
Kategorisering og koding i intervju- og observasjonsforskning	287
Harald Eriksen og Ingvill Krogstad Svanes	
Hvorfor kategorisere?	287
Hva er en kategori?	288
Presentasjon av casene	289
Hvordan kategorisere?	291
Sentrale valg i kategorisering av kvalitative data	296
Avslutning	300
Kapittel 13	
Innholdsanalyse	305
Jonas Bakken og Emilia Andersson-Bakken	
Innledning	305
Kvalitativ eller kvantitativ	306
Tekstmateriale	308
Definering av analyseenheten	309
Utvikling av kategorier for koding	312
Koding og kontroll av reliabiliteten	315
Tolkning av resultatene	320
Avslutning	322
Kapittel 14	
Elevtekster som empirisk materiale i kvalitative studier	327
Anne Kristine Øgreid	
Innledning	327
Studier av elevtekster i norsk skole – et historisk riss	328
Hva er en elevtekst?	331
Materiale og metode	332

Metodologiske utfordringer ved bruk av elevtekster som data	333
Eleven som skriver	334
Analyse av elevteksten	340
Etiske perspektiv	345
Om forfatterne	355
Stikkordregister	361